

ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ, ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

ΤΟΜΟΣ Β΄.

30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, 1864.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 44.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚ ΓΕΝΟΥΗΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΩΝ.

ΥΠΟ ΚΑΡΟΛΟΥ ΧΟΨΙΟΥ

(Συνέχεια ἴδε φυλλάδ. 43).

ΜΕΤ' αὐτοὺς τὴν νῆσον Χίον διώκησε πρῶτος, ὡς αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος, ὁ Λέων Καλόθετος, λαβὼν αὐτήν, τῷ 1329, ὡς ἀμοιβὴν τῆς ἀφοσίωσώς του· ἀλλὰ περιελθόντα, τῷ 1340, εἰς ἔριδας πρὸς τὸν τότε παντοδύναμον Ἀλέξιον Ἀπόκνουκον, ἀντικατέστησεν αὐτὸν ὁ πλοῦσιος ἐκ Χίου ἄρχων Ἰωάννης Κύβος, ὁ κοινῶς Καλογιάννης Τζίβος καλούμενος, ἐφ' οὗ ἔλαβε χώραν νέα προσβολὴ τῶν Γενοουησιῶν κατὰ τῆς Χίου, ἥτις κατέληξεν εἰς τὴν διαρκῆ ὑποταγὴν τῆς νήσου ταύτης ὑπὸ τὴν δημοκρατίαν τῆς Γενοῦης.

Κατὰ τοὺς αἱματηροὺς πολέμους, οἵτινες κατεσπάραξαν ἐπὶ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας τὴν Γένουαν, εἶχε συγκροτηθῆ μερὶς τις, ἀπὸ τοῦ 1331, εἰς Ροκεδρούνην καὶ Μονακκον, ἔνθα ὑποστηριζομένη ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ κρατοῦντος οἴκου Γριμάλδου, ἤρξατο παρασκευάζουσα, τῷ 1345, στρατὸν ἐκ μυρίων ἀνδρῶν καὶ τριάκοντα γαλερῶν. Ὁ δόγης Ἰωάννης Δα-Μούρτα ἐξελέξατο ἀμέσως τέσσαρας ἀξιωματικοὺς τὸν Ἰωάννην Ταρίγον, τὸν Δομίνικον Γαριβάλδην, τὸν Πασγάλην Δεφορνέτον

καὶ τὸν Θωμᾶν Μοράλδην Δε-Λεδάντον ὅπως ἐξέσρη μέσα πρὸς ἄμυναν. Ἡ πόλις ὑπεχρεώθη νὰ κάμῃ ὅλας τὰς προκαταβολὰς καὶ νὰ ἐπανορθῇ πᾶσαν βλάβην εἰς τοὺς τριηράρχους (armatori), πρὸς δὲ νὰ ἐγγυηθῇ αὐτοῖς εἴκοσι χιλιάδας λιβρῶν, ἃς ἡ Γένουα ἐκ τῆς ἐκμισθώσεως διαφόρων φόρων ἐπορίζετο, καὶ νὰ καταλίπη αὐτοῖς τὰς τυχόν κατακτήσεις, μέχρις ὀλοσχεροῦς ἀποζημιώσεως. Ὅτε δὲ ἤδη 44 χρῆστοι ἄνδρες (probi viri), 7 εὐγενεῖς καὶ 37 ἄστοι, παρέσχον ἑαυτοὺς πρὸς ἐξοπλισμὸν μιᾶς τριήρους ἑκαστος, ἐπειδὴ οἱ τέσσαρες ἀξιωματικοὶ ἀπήτησαν ἐγγύησιν 400 λιβρῶν, τότε ἐκ τῶν 44, οἱ μὲν 15 παραχρῆμα ἀπεχώρησαν, οἱ δὲ λοιποὶ 29 ἐξώπλισαν πολλὰς γαλέρας, ὧν ἡγεμῶν προεχειρίσθη εἰς αὐτῶν, ὁ ἰσχυρὸς καὶ δημοτικὸς Σίμων Βινιόζης, τῇ 19 Ἰανουαρίου 1346 καὶ τῇ 22 ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἀναλαβὼν ἐπίσημως τὴν ναυαρχίαν παρὰ τοῦ δόγου ἐν τῇ πλησίον τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Λαυρεντίου πλατεῖα μετὰ μεγίστης παρατάξεως. Τῇ 24 ἀπριλίου ὁ Σίμων παρακολουθούμενος ὑπὸ ὑπερεξακισχιλίου στρατοῦ, ἦρε τὰς ἀγκύρας· οἱ δ' ἐν Μονακκῷ ἐπαναστάται, μὴ ὄντες εἰσέτι ἀρκοῦντως παρεσκευασμένοι, κατέφυγον εἰς Μαρκίαν, καὶ ἔλαβον βραδύτερον ἀγγλικὴν ὑπηρεσίαν. Πολλοὶ αὐτῶν ἔπεσαν εἰς Κρεσῦ, ὁ δὲ Βινιόζης ἀμαχεῖ αὐτοὺς ἀπωσάμενος, ἐπανῆλθεν εἰς Γένουαν, καὶ ἀναγγείλας

τὴν τροπὴν τῶν ἐπαναστατῶν, ἀπέπλευσεν αὖθις τῇ 3 Μαΐου, ἵνα ὑπεραπίσῃ κατὰ τῶν Μογγόλων τὰς ἐν Κριμαίᾳ ἀποικίας τῆς Γενοῦσης. Ἐν τούτοις διεπρόβητος τὴν Τερασίαν καὶ τὸ Τραγέτον, πόλεις ἀνηκούσας τῷ κόμητι Νικολάφ Γαστάνφ δε Φόντη, ἐχθρῶ τῆς δημοκρατίας ὄντι, καὶ ἐξέπληξε τὴν βασιλίτσαν τῆς Νεαπόλεως ἐν αὐτῇ τῇ καθέδρᾳ τῆς.

Ἐντεῦθεν ἐπλευσε θριαμβεύων εἰς Ἑλλάδα καὶ προσωρμίσθη, τῇ 8 Ἰουνίου, εἰς τὸν λιμένα τῆς Εὐβοίας, ἐν τῷ ὁποίῳ τότε εὕρισκοντο ἀκριβῶς 26 γαλέραι τῶν Ἐνετῶν καὶ τῶν Ῥοδίων ὑπὸ τῷ Δελφίνφ Οὐμβέρτω, προτιθέμενος ν' ἀποπειραθῇ τὴν ἄλωσιν τῆς Χίου. Ὁ Βινιόζης διεκοίνουσεν αὐτοῖς ὅτι ἡ νῆσος ἐκεῖνη, ὡς καὶ ἡ Φώκαια, ἦσαν κτῆμα τῶν Γενονησίων, ἀφ' ὧν οἱ Γραικοὶ πρὸ μικροῦ τὰς ἀφείλον δι' ἀπίστου προδοσίας, καὶ ὅτι ὁ ἴδιος ἐσκόπευε νὰ μεταβῇ ἐκεῖ ὅπως λάβῃ ἐκδίκησιν. Ὁ Οὐμβέρτος προσέφερε τῷ ναυάρχφ μὲν ἐτήσιον δῶρον δεκακισχιλίων χρυσῶν νομισμάτων, τοῖς δὲ τριηράρχοις τριακοντακισχίλια εἰς χρυσὸν καὶ ἀδάμαντας ἂν ἤθελον συνταχθῇ τῇ σημαίᾳ του· ἀλλ' ὁ Σίμων φοβούμενος μὴ ἡ Χίος ἤθελεν ὑποπέσει εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀδιαλλάκτων ἐχθρῶν του Ἐνετῶν, κατέλιπεν ἐκεῖνους εἰς τὸν λιμένα, καὶ ἀπέπλευσεν αὐτὸς εὐθὺς εἰς Χίον, ἔνθα ἠγκυροβόλησε τῇ 15 Ἰουνίου. Φρονίμως σκεφθεὶς εἶχε προαποστείλει τρεῖς γαλέρας, ν' ἀναγγείλωσιν εἰς τὸν Κυβόν, ὅτι ὁ στόλος τοῦ Οὐμβέρτου ἠπειλεῖ αὐτὸν, ὅτι ἐδύνατο ν' ἀναπετάσῃ ἐπὶ τοῦ φρουρίου τὴν σημαίαν τῆς Γενοῦσης καὶ λαμβάνων ἐν αὐτῷ ὡς προστροπαίους 12-15 Γενονησίους, θὰ εἶχε καὶ τὴν συνδρομὴν ἐκεῖνου κατὰ τοῦ Δελφίνου, προσθέτων συνάμα ὅτι ἂν ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἄννα ἀπέρεσκετο εἰς ταῦτα, εὐκόλως ἤθελεν συμβιβάσει τότε τὸ πρᾶγμα. Πρὸς ταῦτα ὁ Κυβός καὶ οἱ Χίοι πρόβριτοι ἀπήντησαν περιφρονητικῶς ὅτι οὐδεμιᾶς βοηθείας ἔχουσιν ἀνάγκην, καὶ ὅτι αὐτοὶ εἰσὶν ἱκανοὶ νὰ πολεμήσωσι καὶ πρὸς ἑκατὸν Γενονησίας Γαλέρας, ἡ δὲ ἀπάντησις αὕτη ἔτυχε καὶ τῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ Σίμωνος. Ἐν τούτοις οἱ Γραικοὶ, κραυγάζοντες « κάτω οἱ Γενονησίοι » ἐξεσφενδόνισαν κατ' αὐτῶν πλεῖστα βέλη, ἀκόντια καὶ λίθους καὶ ἐξηρέθισαν διὰ τῆς ἀλαζονίας τῶν τὴν ὀργὴν τοῦ Βινιόζη τοσοῦτον, ὥστε ὠρίσθη ὅτι δὲν ἤθελεν ἀποχωρῆσαι, πρὶν ἢ καθυπέτασσαν δολόκληρον τὴν νῆσον. Τῇ 16 Ἰουνίου, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ, ἤρξατο λοιπὸν ἐγείρων μηχανὰς

κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν κατὰ τῆς πρωτεύουσος τῆς Χίου· καίτοι δὲ, ἐν τῇ πρώτῃ μόνῃ ἡμέρᾳ τῆς προσβολῆς ἐτραυματίσθησαν ὑπὲρ τοῦς 500 ἐκ τῶν Γενονησίων, τέλος ὁμως ἠναγκάσθη ἡ πόλις νὰ ὑποκύβῃ εἰς τὴν ἐπιμονὴν τῶν πολιορκουόντων, ἀλληλοδιαδόχως δὲ περιῆλθον εἰς χεῖρας αὐτῶν ὅλα τὰ μαστιχοχώρια καὶ ἐξ περικείμενα φρούρια, ἐν οἷς τὸ τῆς Καρδαμύλλης, τὸ τῆς Βολισσοῦ καὶ τὸ τοῦ Λοπετίου ὥστε ὁ Κυβός, τῇ 21 Ἰουνίου, εὐρέθη περιορισμένος ἐν τῇ ὄχυρᾳ ἀκροπόλει τῆς Χίου, ἐν ἣ εἶχε περιχαρκακωθῆ. Ὁ Βινιόζης διέταξε τότε νὰ κατασκευάσῃ κατὰ ταύτης ὑψηλὸν τεῖχος μετὰ πύργων ἐχόντων ὅπας διὰ τοὺς τοξότας, καὶ ν' ἀποκλείσῃ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος μέχρι τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου δι' ἀλύσεως, ἐχούσης 1500 πήχεων μῆκος, ὅπως οὕτως ἐκδιώσῃ διὰ τῆς πείνης τὴν φρουρὰν νὰ παραδοθῇ. Κατὰ τὴν 12 Σεπτεμβρίου τέλος ἠναγκάσθη ὁ Κυβός νὰ ἔλθῃ εἰς συνθηκολογήσεις πρὸς τοὺς πολιορκουόντας, καὶ ἐκλείσεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Νικολάου διὰ τοῦ προκουράτορος Κωνσταντίου τοῦ Χίου μετὰ τοῦ Βινιόζη καὶ τῶν ἄλλων τριηραρχῶν συνθήκην, ἥτις ἐξησφάλιζε τὰ μάλιστα αὐτὸν τε καὶ τοὺς ἐγγυτέρω συγγενεῖς του. Διὰ τῆς συνθήκης ταύτης ἐπετρέπετο αὐτῷ ἡ κατοχὴ πάντων τῶν κτημάτων του καὶ ἡ διατήρησις τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος παραχωρηθέντων αὐτῷ προνομίων, ἐδόθη αὐτῷ τε καὶ τῷ ἀδελφῷ του Κώνστα καὶ τῷ ἀνεψίῳ του Μιχαὴλ Κορέζῃ πλήρης ἀμνηστία, καὶ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ πάντων τῶν ἀμέσων φόρων, πρὸς τούτοις ἀφέθησαν ἕλα τὰ εἰσοδήματα, ἅτινα ἐκέκτητο τὸ ὑπὸ τὴν προστασίαν του μοναστήριον τῆς Ἁγίας Μαρίας, ὅπερ ἔκειτο παρὰ τῷ πύργῳ Σικελίᾳ καὶ ἀνέλαβον οἱ Γενονησίοι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τῷ πληρώσωσιν ἐπὶ τρία ἔτη καὶ εἰς τρεῖς δόσεις τὸ ποσὸν ἐπτακισχιλίων ὑπερπύρων. Ἄντι δὲ τούτων ὁ Κυβός ὑπεσχέθη τοῖς Γενονησίοις ἀδιάρρηκτον πίστιν καὶ ὑπακοήν. Τὸ φρούριον παρεδόθη παραχρῆμα τῷ Σίμωνι, ὅστις ἀνέλαβε νὰ ὑπερασπίζῃ τὴν νῆσον κατὰ τῶν προσβολῶν τοῦ αὐτοκράτορος. Γενονησίοις δὲ τις ἐπαρχος (podestà) ὑπεχρέωθη τοῦ λοιποῦ νὰ διοικῇ κατὰ τοὺς νόμους τῶν Γενονησίων, τοῖς Γραικοῖς ὑποσχεθείσας γενικῆς ἀμνηστίας καὶ ἐξασφαλίσεως τῆς ἰδιοκτησίας τῶν, ἐπιτραπέσις αὐτοῖς ἐλευθέρως τῆς θρησκείας τῶν καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν προνομίων καὶ τῶν χρυσοβούλλων τῶν εὐγενῶν. Ἰπεχρώθησαν ὁμως καὶ ἐκεῖνοι νὰ παραχω-

ρήσωσι τοῖς Γενουησίοις ἐν τῇ ἀκροπόλει διακοσίας οἰκίας, ὅπως κατοικῶσιν ἐν αὐταῖς οἱ φρουροί, καὶ ἐπειδὴ ἀμφοτέρωθεν ἕνεκα τῆς ἐν τῇ πόλει οἰκίσεως ἤθελον νὰ διατελῶσιν εἰς φιλικὴν συνάφειαν, ἀπεφασίσθη ἢ νὰ πωλῆσωσι τὰς οἰκίας αὐτὰς μέχρι τῆς 1 Μαΐου 1347, ἢ νὰ τὰς ἐνοικιάσωσιν ὑπὲρ τοῦ ἐπάρχου καὶ τῆς συνοδείας του. Ὅποιαν δ' αὐστηρὰν πειθαρχίαν (τὸ κάλλιστον μέσον ἵνα προσελκύσῃ τοὺς Γραικοὺς) ἐξήσκει ὁ Σίμων, καταφαίνεται ἐκ τινος ἀνεκδότου, ὑπερδιέσωσεν ἡμῖν ὁ ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ἰουστινιάνης. Εἶχεν ὁ Σίμων διατάξει νὰ τιμωρῆται διὰ μαστιγώσεων πᾶς ὅστις ἔβλαπτε τὰς ἀμπέλους ἢ τοὺς ἀγρούς τῶν Χίων' προσήχθη λοιπὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ νεώτατος υἱὸς του Φραγκίσκος ὡς παραβάτης τῆς πατρικῆς διαταγῆς. Καίτοι δὲ καὶ Γενουῆσιοι καὶ Γραικοὶ παρεκάλουν αὐτὸν νὰ συγχωρήσῃ τὸν υἱὸν του ἕνεκα τῆς νεότητός του, αὐτὸς ὅμως ἔμεινεν ἀμετάπειστος λέγων, ὅτι θέλει νὰ ᾔηε μᾶλλον δίκαιος ἡγεμὼν ἢ πατὴρ οἰκτιρῶν, καὶ διέταξε νὰ μαστιγώσωσι δημοσίᾳ τὸν υἱὸν του, περὶ τὸν τράχηλον τοῦ ὁποῦ ἀνηρτήθησαν αἱ κλκπεῖσαι παρ' αὐτοῦ σταφυλαί. Μὴ ἀρούμενος δ' εἰς τοῦτο τὸ παράδειγμα τῆς ἀρχαίας βωμαικῆς αὐστηρότητος, κατέλιπε βραδύτερον τοῖς Χίοις ἐν τῇ διαθήκῃ του 500 δουκάτα πρὸς προικισμὸν ἀπόρων παρθένων, ἵνα ἐξαλείψῃ τρόπον τινὰ πᾶν κακὸν ὑπερ τυχὸν διέπραξε τοῖς Χίοις.

Ὁ Σίμων, καταλιπὼν φρουρὰν εἰς τὸ φρούριον, ἀπέπλευσε τῇ 16 Σεπτεμβρίου εἰς τὴν ἀρχαίαν Φώκαιαν, πρὸ τῆς ὁποίας προσωρμίσθη τὴν ἑσπέραν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας Κυριακῆς. Πρότασις τις πρὸς συνθηκολόγησιν ἀπέτυχεν, ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι ἐπερίμενον Τουρκικὸν στρατὸν, ὅστις ἤρχετο πρὸς ἐπικουρίαν' ἀπῆρτετο λοιπὸν νὰ γείνη ἐν τάχει ἔναρξις τοῦ πολέμου. Τὴν ἐπομένην πρωτὰν οἱ Γενουῆσιοι προσέβαλον κατὰ θάλασσαν τὴν πόλιν, καὶ διαβρῆξαντες τὰ τεῖχη, κατέλαβον ἐντὸς τεσσάρων ὡρῶν τὸ φρούριον. Ἐντεῦθεν ἐκίνησαν εὐθὺς εἰς Ν. Φώκαιαν, ἔνθα ὁ ἐπάρχος ἀμφοτέρων τῶν πόλεων Λέων Πετρωνᾶς ὁ ἐκ Νυμφώου (1336—1346) εἶχε μὲν εἰς τὴν διάθεσίν του Τούρκους μισθωτοὺς, ἀλλ' ὀλίγην συμπάθειαν ἐκέκτητο παρὰ τοῖς κατοικοῖς, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ συνθηκολογήσῃ, ὅπερ καὶ ἐπραξε τὴν 20 Σεπτεμβρίου, τῶν κατοίκων ἀπολαυσάντων τὰς αὐτὰς προνομίας, ὡς καὶ οἱ Χιοί, ἐκτὸς μόνον τοῦ ὅτι ἐν εἰδικῶ ἀρθρῶ ὠρίζετο ὅτι οὐδεὶς τῶν πρὸ-

τερον ἡγεμονικῶν οἴκων τῶν Καττανέων καὶ τῶν Ζαχαριῶν, ἐδύνατο νὰ ἔχη ἐκεῖ κτήσεις ἢ νὰ περιβληθῇ ἀξίωμα τι. Καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης Κύβος, πρῶην ἐπάρχος τῆς Χίου, ἔμεινεν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Φωκαίᾳ, ὡς Γενουῆσιος ἀρχων, ὁ δὲ Βινιόζης ἔθετο κατὰ νοῦν νὰ κυριεύσῃ τὴν τε Τένεδον καὶ τὴν Λέσβον' ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ πολεμισταὶ του ἀντέστησαν εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Χίον, ἣν ἠπέλει Γραικικὸν τι σῶμα ὑπὸ τὸν Φατζιολάτην, ὅπερ ἀπέκρουσαν οὐχὶ βεβαίως ἄνευ ζημιῶν. Ἀφοῦ δὲ ἔλαβε διάφορα συνετὰ μέτρα ὅπως προφυλάξῃ τὰς κατακτήσεις του ἀπὸ πάσης ἐπιδρομῆς, ἐπέστρεψε, τῇ 9 Νοεμβρίου, εἰς Γένουαν, ἔνθα ὁ ἐπὶ τῆς προκυμαίας συνηθροισμένος λαὸς, ὑπεδέξατο αὐτὸν μετ' ἐπικροτήσεων καὶ ἀγάτου ἐνθουσιασμοῦ. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως εὐρέθη εἰς δυσχερῆ θέσιν ἀπέναντι τῆς δημοκρατίας, διότι κατακτιθείσης ὑπὲρ αὐτῆς τῆς Χίου, ὁ Βινιόζης ἀπῆρτε ἐπιμόνως ἐν ὀνόματι αὐτοῦ τε καὶ τῶν συντρόφων του τριηράρχων τὴν ἐκ τοῦ πρότερον συμπεφωνημένην ἀποζημιώσιν διὰ τὰς δαπάναις των, αἵτινες συνεποσοῦντο εἰς διακοσίας τρεῖς χιλιάδας λιτρῶν' ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ ταμείῳ τῆς πόλεως χρήματα πάντοτε δὲν ὑπῆρχον, συνωμολόγησαν ἀμφοτέρω τὰ μέρη, ὁ Σίμων δηλονότι ἐν ὀνόματι ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν συντρόφων του, οἵτινες πρῶτον ἤδη παρίστανται ὑπὸ τὸν τίτλον Μαονεῖς, καὶ ἡ δημοκρατία, τὴν 26 Φεβρουαρίου 1347 συνθήκην, δι' ἧς ἡ Γένουα ἀνελάμβανε τὴν ἀνωτάτην δικαιοδοσίαν ἐν πολιτικαῖς καὶ ποινικαῖς ὑποθέσεσι καὶ τὴν ὑπερτάτην κυριότητα (*merum et mixtum imperium*) ἐπὶ τῆς Χίου καὶ τῆς Φωκαίας, ἣν ἀνεδέχετο νὰ ἐξασκῇ διὰ τῶν φρουράρχων (*castellani*) καὶ τῶν τοποτηρητῶν (*podestati*) αὐτῆς, παραιτοῦσα ὅμως εἰς εἰκοσιν ἐννέα Μαονεῖς, ὑποχρεουμένους ἰδίαις δαπάναις νὰ φυλάττωσι τὴν νῆσον κατὰ παντὸς ἐχθροῦ, τὴν εἰσπραξίν τῶν ἐμμέσων φόρων, καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς μαστίχης. Ἡ συνθήκη αὕτη ἤθελε μένει ἐγκυρος ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ἐφ' ὅσον ἐξηκολούθει τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα ἐν Γενουῇ, ἂν δ' (ἢ μὴ δῶν ὁ Θεὸς) καθιδρῆστο ἕτερον πολίτευμα, τότε ἡ εἰταιρία ἀπελύετο πάσης ὑποχρεώσεως ὑπακοῆς, καὶ οὕτως ὅμως πάλιν ἡ συνθήκη ἔμελλε νὰ ἰσχύη ἐντὸς εἰκοσιν ἐτῶν, κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ δημοκρατία ὤφειλε ν' ἀποτίσῃ τοῖς Μαονεῦσι τὰς διακοσίας τρεῖς χιλιάδας λιτρῶν, τούτου δὲ γενομένου, τὸ *dominium utibe* περιήρχετο εἰς τὴν δημο-

κρατίαν. Ἄν δὲ ἡ πληρωμὴ δὲν ἐγένετο ἐντὸς τῆς τεταγμένης προθεσμίας, τότε ἡ Γένουα μόνον τὴν υπερτάτην κυριότητα νὰ ἐξασκῆ, οἱ δὲ Μαονεῖς νὰ ἐξακολουθῶσι νεμόμενοι τὰ εἰσοδήματα πρὸς ἀποζημιώσιν των.

Οὕτω διετέλεσε κατέχουσα τὴν Χίον ἡ ἑταιρεία αὕτη, ἥτις πρὸς διαίρησιν τῶν μετὰ ταῦτα γενομένων ἐταιριῶν ὀνομάζεται ἡ ἀρχαία Μαόνα τῆς Χίου, τὰ εἰσοδήματα τῆς ὁποίας διαιροῦνται μεταξὺ τῶν μετόχων τῆς, ἐνῶ ἐκ μέρους τῆς Γενούης ὑπῆρχε μόνον τοποτηρήτης. Ὁ Βινιόζης ὡς ἀρχηγὸς τῆς ἑταιρίας διέμενε τακτικῶς ἐν Χίῳ, ἐπιτροπεύων τὰ εἰσοδήματα τῆς πόλεως· ἀλλ' οἱ ἐν Βυζαντίῳ δὲν ἀπεφάσιζον νὰ παραιτήσωσι τόσον εὐκόλως τὴν νῆσον. Πρέσβειων λοιπὸν σταλέντων εἰς Γένουαν ὅπως παραπονεθῶσιν ἐπὶ τῇ ἀρπαγῇ ταύτῃ, ἡ δημοκρατία ὠμαλόγησε μὲν τὸ ἄδικον τῆς πράξεως, ἐπροφασίσθη ὅμως ὅτι δὲν ἦτον αὕτη ἡ ἀρπάσσα τὴν Χίον, ἀλλ' ἑταιρεία τις ἐξ ἰδιωτῶν συγκειμένη, καὶ ὅτι δὲν δύναται εἰμὴ διὰ ἀδράς δαπάνης νὰ ἐκδιώξῃ ἐκεῖθεν τοὺς Μαονεῖς· ἐπρότεινε λοιπὸν εἰς τὸν αὐτοκράτορα νὰ ὑπομείνῃ εὐθειώτερον χρόνον πρὸς ἐκδίωξιν, καὶ ἐπειδὴ οὗτος ἀπήτει νὰ δρισθῆ προθεσμία, ἐσυμφώνησαν ἡ Χίος νὰ μείνῃ ἐπὶ δέκα ἔτη εἰς τοὺς Μαονεῖς, ὑποχρεομένους νὰ τελῶσιν ἐτήσιον φόρον εἴκοσι δύο χιλιάδων σκούδων, ν' ἀναπετανύωσιν εἰς τὴν πόλιν τὴν αυτοκρατορικὴν σημαίαν, καὶ νὰ μνημονεύωσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος ὡς κυριάρχου των, πρὸς δὲ ἡ Γένουα ἀνεγνώρισεν εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν τὸν ἐκεῖ ἑπάρχον. Τῶν πρέσβειων οὕτως ἐπιστρεψάντων εἰς Βυζάντιον, εἰδοποιήθη καὶ ὁ Βινιόζης περὶ τῶν γενομένων· ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ καθιδρύσεως Βυζαντινῆς ἀρχῆς εἰς Χίον οὐδεμίαν ἐγένετο προσπάθεια, ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ἐπεμψε κρυφίως εἰς τὸν ἑπάρχον τῆς ἀρχαίας Φωκίας Κύβον ἄνδρα, οἵτινες ἐπεισαν τὸν ἄπιστον εἰς ἐπανάστασιν. Συνενωθεὶς λοιπὸν οὗτος μετὰ τοῦ δυσηρεστημένου Λέοντος Καλοθέτου, μετέβη μετὰ στρατοῦ εἰς Χίον καὶ ἀνεπέτασεν ἐκεῖ τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ Βινιόζης, ὅστις εἶχεν ὑφ' ἑαυτὸν ὀλιγάριθμον στρατὸν, ἐσώθη μετὰ μεγάλου κόπου, μέχρις οὗ ἡ ἀφίξις δύο Γενουησιῶν γαλερῶν ἔσωσεν αὐτόν. Ὁ Ἀνδρέας Πετριλάς, ναύαρχος τούτων, προσέβαλε τοὺς Γραικοὺς, καὶ ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς Φωκαίαν, ἐνθα ἀντὶ τοῦ Κυβου, ὅστις ἔπεσον ἐν τῇ

μάχῃ, ἀνέλαβε τὴν ἐξουσίαν διὰ τοὺς Γραικοὺς ὁ Καλοθέτος, τῷ 1348, καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ Τούρκων ἐπικούρων κατέσχευεν αὐτὴν ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Διὰ προδοσίας εἶχε κυριεύσει καὶ τὴν Νέαν Φωκαίαν, ὅτε ἀκριβῶς ἡ Χίος ὡς ἐκ τοῦ πρὸς τὴν Ἐνετιανὴν πολέμου διετέλει εἰς κακίστην θέσιν. Κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1350, τριάκοντα πέντε ἐνετικαὶ γαλέραι προσέβαλον τὸν Νικόλαον δὲ Μαίνερη, ὅστις ἦγε δεκατέσσαρας τριήρεις τῆς Γενούης, κατέστρεψε δέκα ἐκ τούτων καὶ τὰς λοιπὰς ἠνάγκασε νὰ ἐκζητήσωσι καταφύγιον εἰς Χίον· ἀλλ' ὁ Βινιόζης, μὴ ἀποθαρσυνθεὶς, ἐξώπλισε ταχέως πέντε μεγάλας, αἰτινες μετὰ τῶν ἐν Χίῳ καταφυγούσων τεσσάρων, ἐπλευσαν τῇ 10 Ὀκτωβρίου ὑπὸ τὸν Φίλιππον Δόριαν ἐπὶ τὴν Εὐβοίαν. Κατὰ τὸν πλοῦν δ' αὐτῶν τοῦτον ἠχμαλώτισαν εἴκοσι τρία Ἐνετικὰ πλοῖα, ἐκυρίευσεν τὴν Κάρυστον, ἐδήλωσαν τὴν νῆσον Κέαν καὶ λαβόντες πλοῦσια λάφυρα καὶ εἴκοσι τρεῖς ἐξ Ἐνετίας εὐγενεῖς αἰχμαλώτους ἐπέστρεψαν εἰς Χίον, ἐπὶ τῆς πύλης τῆς ἀκροπόλεως τῆς ὁποίας ἀνηρτήθησαν ὡς τρόπαιον αἱ κλεῖδες τῆς Εὐβοίας, ἃς ὁ δειλὸς βαῦλος αὐτῆς Θωμᾶς Βιάρος παρέδωκε τοῖς Γενουησίοις. Μετ' ὀλίγον, νέος Ἐνετικὸς στόλος, λαβὼν ἰκανὴν συνδρομὴν παρὰ τῶν Χίων, μετεκόμισε πλείστους αἰχμαλώτους ἐκ τῆς νήσου ταύτης εἰς τὴν Εὐβοίαν καὶ οὕτως ἐξηκολούθησαν αἱ διαμάχαι, μέχρις οὗ ταῖς προσπάθειαις τῶν Γενουησιῶν πρέσβειων Οὐδέρτου Κατελουζίου καὶ Ράφου Ἐρμινίου, κατέπαυσε, τῷ 1351, ὁ μεταξὺ Βινιόζης καὶ Ἐνετίας πόλεμος· τὸ δὲ πρότερον μῖσος ἀντικατέστησε τοσοῦτον μεγάλην φιλίαν, ὥστε ἡ Ἐνετία χαρίζομένη αὐτῷ ἀπέβριψε τὰς προτάσεις τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου Καντακουζηνοῦ πρὸς ἀνάκτησιν τῆς Χίου καὶ Ν. Φωκίας, τὴν ὁποίαν ὁ Σίμων τῷ αὐτῷ ἔπει ἀφῆρπασεν ἀπὸ τὸν Καλοθέτον, καὶ πρὸς τοῦτοις τῇ 24 Ἰουλίου 1352 προσεκάλεσε τοὺς Μαονεῖς πρὸς σύστασιν νέας συμμαχίας κατὰ τῶν Τούρκων. Ὁ δὲ Λέων Καλοθέτος διέμεινεν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Φωκαίᾳ ὡς ὑποτελὴς τοῦ Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος μέχρι τοῦ ἔτους 1355, ὅτε ἐξωρίσθη ἐκ ταύτης ὑπὸ τοῦ ἰδίου υἱοῦ τοῦ Ἰωάννου. Οὗτος συλλαβὼν αἰχμάλωτον τὸν τοῦ Σουλτάνου Ὀρχάνου υἱὸν Καλλῆλ, ἐκράτει αὐτὸν ἐπὶ μακρὸν ἐν τῇ ἀκροπόλει του, ἠναγκάσθη ὅμως ἐπὶ τέλους ν' ἀποστείλῃ αὐτὸν εἰς τὸν ἀπειλητικὸν πατέρα του. Τῷ 1357 ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Παλαιολόγος ἀνεγνώρισεν αὐτὸν ὡς ἑπάρχον τῆς ἀρ-

χαίας Φωκαίας, τὸν ἀνηγόρευσε βαρῶνον τοῦ βασιλείου, καὶ τῷ ἐδωρήσατο ἐξήκοντα χιλιάδας υπερπύρων, ἀλλ' ἐκστρατεύσαντος κατ' αὐτῷ, τῷ 1358, διαταγῇ τῶν ἐν Χίῳ Μαονέων τοῦ Πέτρου Ρικανέλλου, οἱ Γραικοὶ ἐξεβλήθησαν ἐς αἰ τῆς παλαιᾶς Φωκαίας, ἔθθα οἱ Καλόθετοι ὡς πειραταὶ μᾶλλον ἢ ὡς ὑπέραρχοι διέτριβον.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀπεβίωσε καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ὄλου ἐπιχειρήματος Σίμων Βινιόζης, ἡ δὲ ἀρχαία Μαόνα, ἥς τὰ μέλη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διέτριβον ἐν Γενοῦῃ, προὔτιμησεν ἤδη νὰ ἐκμισθώσῃ τὰ εἰσοδήματα τῆς νήσου Χίου εἰς ἑτέραν ἐμπορικὴν ἑταιρίαν, ἣτις, ἀσχολουμένη ἰδίως περὶ τὴν πώλησιν μαστίχης, εἶχε συστήθῃ ἐν ἔτει 1349 ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πασχάλῃ Φορνέττου καὶ Ἰωάννου Ὀλιβερίου, προσλαβοῦσα σὺνάμα μικρὸν μετὰ ταῦτα τὸ ὄνομα νέας Μαόνας. Κατὰ μικρὸν ἤρξαντο οἱ τῆς πρώτης ἑταιρίας μέτοχοι ν' ἀπαλλοτριώσῃ τὰς ἐπὶ τῆς νήσου ἐμπορικὰς τῶν μετοχῶν οὕτως, ὥστε ἐν ἔτει 1358 ἡ κατοχὴ τῆς νήσου περιήλθεν εἰς ἄκτῳ Μαονεῖς ὧν πάλιν μόνος ὁ Λαφράγκος Τριτζακόρνος ἀνήκεν εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ 1346. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄκτῳ οὗτοι ἕνεκα τῆς καταβολῆς τῶν εἰσοδημάτων περιήρχοντο συνεχῶς εἰς ἔριδας πρὸς τοὺς ἐργολάβους (appaltatores) ὧν δώδεκα ἐξεκαρποῦντο τὴν νήσον καὶ καθίστατο ἐπομένως ἀπαραίτητος ἡ ἐπέμβασις τῆς δημοκρατίας, διὰ ταῦτα, προτροπῇ τοῦ Δόγου Σίμωνος Βοκκανέγρα, συνωμολογήθη τῇ 8 Μαρτίου 1362 σύμβασις μεταξὺ ἀρχαίας καὶ νέας Μαόνης, ἣτις ἀντεπροσωπεύετο ὑπὸ τῶν ταμιῶν τῆς (massarii) Ῥαφαήλου Φορνέτου καὶ Πέτρου Ὀλιβερίου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοῦδε ἡ Χίος ἔπρεπε νὰ ἐκμισθωθῇ ἐπὶ δώδεκα ἔτη εἰς ἰσαριθμοὺς Γενονησίους πολίτας, οἵτινες νὰ ἀρέσκωσιν εἰς τὸν δόγην καὶ τοὺς προστατάς τῆς ἀρχαίας Μαόνας· ἕκαστος δὲ τῶν δώδεκα ἤθελε λαμβάνει τὸ δωδέκατον τῶν εἰσοδημάτων τῆς Χίου, τὸ σύνολον δ' αὐτῶν ὑπεχρεοῦτο ν' ἀποζημιῶσι τοὺς ἀρχαίους ἐταίρους διὰ τῆς ἐν Γενοῦῃ περιουσίας των. Προσέτι ἀφίνετο εἰς τὴν δημοκρατίαν ν' ἀναλάβῃ τὴν νήσον, ἂν ἤθελεν ἀποτίσει μέχρι τῆς 27 Φεβρουαρίου 1367 τὸ προσυμπεφωνημένον ποσὸν τῶν διακοσίων τριῶν χιλιάδων λιτρῶν. Ἀνθ' ὄλων δὲ τούτων κατελείπετο ἀπολύτως μέχρι τῆς 26 Φεβρουαρίου 1374 τῇ νέᾳ Μαόνη ἡ ἐπικρατῖα τῆς νήσου, αὐστηρῶς ὅμως ἀπαγορευομένη πάσης εἰς τρίτους ἀπαλλοτριώσεως μέρους ἢ τοῦ ὄλου ταύτης, καὶ

κανονισθείσης τῆς καταβολῆς τῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν Μαόναν ἐνεχυρισμένων φόρων, ἐπαναληφθέντων δὲ ὡς πρὸς τὰ ἄλλα τῶν ἐν τῇ συνθήκῃ τοῦ 1347 ὄρων. Αὐθμερὸν παρεδόθη πανηγυρικῶς ἐκ τοῦ ἐξώστου τοῦ παλατίου τοῦ δόγου ἡ νήσος Χίος εἰς τοὺς νέους Μαονεῖς, οἵτινες τῇ 14 Νοεμβρίου ἐξέδωκαν διάταξιν, ἐν ἣ προσελάμβανον τὸ ὄνομα Ἰουστινιάναι, μετὰ τοῦ ὁποίου ἕκτοτε ἀναφαίνονται οἱ ἄρχοντες τῆς Χίου. Πάντες σχεδὸν οἱ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Βινιόζη ἀναδεξάμενοι τὴν ἐργολαβίαν τῆς μαστίχης, ἐγένοντο μέτοχοι τῆς νέας Μαόνας, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν μερῶν ἢ μᾶλλον τῶν μετόχων ἐν αὐτῇ ὠρίσθη εἰς δώδεκα, ἕκαστη δὲ μετοχὴ, ὡς ὠνόμασται Duodenum, ὑποδιηρέθη εἰς τρεῖς καὶ ἀκολούθως εἰς ἄκτῳ μικροτέρας μετοχάς, ὥστε μετὰ ταῦτα ὑπῆρχον τριακόσιαι τέσσαρες μετοχαὶ ἐν τῇ νέᾳ Μαόνα. Εἰς τὰς δώδεκα μεγάλας ἢ ἀρχικὰς μετοχάς προσετέθη βραδύτερον καὶ δεκάτη τρίτη, ἣτις ὅμως περιελάμβανε δύο μεγάλας μετοχάς καὶ ἑκαταίδεκα μικροτέρας, καὶ ἣτις ἐδόθη εἰς τὸν Πέτρον de Saint Théodore. Οἱ κατ' ἀρχὰς δώδεκα μέτοχοι οἵτινες ἤδη συνήλθον εἰς ἑταιρίαν καὶ ὠνομάσθησαν Ἰουστινιάναι, ἀποβαλόντες τὸ οἰκογενειακὸν τῶν ὀνομα (πύθεν δὲ τὸ ἐπίκτητον τοῦτο ὄνομα ἔσχε τὴν ἀρχὴν του δὲν ὀρίζεται ἀκριβῶς, ἀλλ' οὐδαμῶς ἐν τῇ ἀρχῇ, ὡς φαίνεται ἐν ταῦθα ὑπῆρχεν οἰκογενειακὸν τι ὄνομα ἐν Γενοῦῃ, εἰ μὴ τίτλος ἐκ μετοχῶν ἑταιρίας συστήθεισης πρὸς ἑκατόσιν τῆς Χίου καὶ τῆς Φωκαίας). Ἦσαν Νικόλαος δὲ Κανέττοι, πλούσιος πολίτης καὶ συγγενὴς τῶν Fiechi καὶ Lavagna, Ἰωάννης Κάμπης, Φραγκίσκος Ἀμάνζιος, Νικόλαος de Saint Théodore, Γαβριὴλ Ουδῶρνος, Παῦλος Βάνκας, Θωμᾶς Λόγγος, Ἀνδριόλος Κάμπης, Ραφαήλ δὲ Φορνέττος, Λουκῖνος Νέγρος, Πέτρος Ὀλιβερίου, καὶ Φραγκίσκος Γαρθιάδος· τινὲς ὅμως τούτων ἐπανεληθόντες τὸ ἐπιὸν ἔτος εἰς Γένουαν ἐπώλησαν ἑτέροις Γενονησίοις genovani τὰς ἐπὶ τῆς Χίου μετοχάς των, μὴ ἀποβαλόντες ὅμως καὶ τὸ νέον ὄνομα (ἐκτὸς μόνον τῶν Ουδῶρνων, οἵτινες οὐδέποτ' ἐκλήθησαν οὕτω) εἰς τρόπον ὥστε μετ' ὀλίγον περιήλθον δύο μετοχαὶ duodena ὀλόκληρα ἢ ἕξ caratti grossi εἰς τὸν ἰσχυρὸν Πέτρον Ῥικανέλλη, ὅστις, θανόντος τοῦ Βινιόζη, ἐγένετο ἑπαρχος Χίου, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἡ ψυχὴ ὀλοκλήρου τῆς Μαόνης, διατελέσας πρόγονος τῶν καὶ νῦν ἔτι ἐν Γενοῦῃ ἀμυζόντων Ἰουστινιανῶν. Τῷ 1361 οὗτος ὑπῆρξε παπικὸς ἑπαρχος Σμύρνης,

καὶ ἐφρονεῦθη ἔχων κατὰ νοῦν νὰ νυμφευθῆ τὴν Φωρέντζαν Σανούδου, θυγατέρα καὶ κληρονόμον τοῦ δουκὸς Ἰωάννου Α΄ τῆς Νάξου, χήραν δὲ, ἀπὸ τοῦ 1359. τοῦ Ἰωάννου Dale Carceri, καὶ προωρισμένος οὕτω νὰ γείνη διάδοχος τοῦ δουκάτου τοῦ ἀρχιπελάγους. Ἀλλὰ ἡ Ἑνετία ζηλότυπος πρὸς τοὺς σκοπούς του, δὲν ἤθελε νὰ βλέπῃ ἐκεῖ Γενουήσιον κἀνένα καλῶς ἐγκάτεστημένον καὶ παντὶ σθένει ἀντέστη πρὸς τὸν γάμον τοῦτον, καίτοι ἀνεγνώριζε τὰς μεγίστας ὑπὲρ τοῦ χριστιανισμοῦ προσπαθείας τοῦ Πέτρου, ὃν ἐν ἄλλαις περιστάσει μετεχειρίσθη ὡς εἰλικρινῆ φίλον. Τῷ 1365 ἐπάρχενεν ἐπίσης, τῆς Σμύρνης ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους μετέβη, ἀφοῦ πρότερον κατέλιπεν ὡς ἀναπληρωτὴν του τὸν Νοτοβοῦνον Καττάνεον, εἰς Γένουαν, ἔνθα συνεζεύχθη Μαργαρίτῃ τῇ θυγατρὶ τοῦ δόγου Γαβριὴλ Ἀδόρνον, καὶ μικρὸν μετέπειτα, ἀνεδείχθη ναύαρχος τῶν Γενουησίων ἐν τοῖς κατὰ τῶν ἐπικρασιῶν Δόρια πολέμοις (1365—1366.) Τῷ 1367 ἦτο πάλιν εἰς Σμύρνην, τῷ δὲ 1368 εἰς Κύπρον, ἔνθα συνωμολόγησε τὴν πρὸς τοὺς Μαμαλοῦκους εἰρήνην. Τῇ 14 Μαΐου 1380 συνέταξε τὴν διαθήκην του, δι' ἧς κατέλιπε μετὰ τὸν ὀλίγας ἡμέρας ὕστερον ἐπελθόντα θάνατόν του πλουσίαν κληρονομίαν εἰς τὰ τέκνα του. Πιστῶς δὲ διαχειρισάμενος τὰ τῆς ἐν Χίῳ ἀποικίας καὶ ἀνακτησάμενος τὴν ἀρχαίαν Φώκαιαν, προσεῖλκυσε τὴν εὐγνωμοσύνην ὀλοκλήρου τῆς ἑταιρίας οὐχ ἤττον ἐπὶ τούτοις ἢ ἐπὶ τῇ συνθήκῃ ἦν κοινῶς μετὰ τοῦ Ἰωάννου Ὀλιβερίου Ραφαήλου Φορνέτου τῇ 8 Ἰουνίου 1363 συνωμολόγησε μετὰ τοῦ Ἰωάννου Παλαιολόγου δι' ἧς ἐτίθετο ὄριον εἰς τὰς ἀτελευτήτους ἀξιώσεις τῶν Βυζαντινῶν ἐπὶ δῆς Χίου. Ὁ αὐτοκράτωρ διὰ χρυσοβούλου ἐδώρησατο τοῖς τρισὶν αὐτοῖς τὴν νῆσον Χίον ἐφ' ὅρω τοῦ πληρῶναι αὐτοὺς ἑτησίως εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει ταμεῖόν του πεντακάσια χρυσᾶ ὑπέρπυρα ἀντὶ τοῦ δωρήματος τῆς Χίου. Τῇ 18 Ἰουνίου 1367 ἐκυρώθησαν αἱ συμφωνίαι αὗται ἐν συνθήκῃ. ἦν ὁ Ὁυμάς Ἰουστινιάνης Λόγγος συνωμολόγησε μετὰ τῶν Βυζαντινῶν ἀπέναντι δὲ τοῦ φόρου τούτου, ὃν ἡ Μαῶνα ἔτι τῷ 1412 ἐπλήρωνε πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἐμμανουήλ, οἱ Ἰουστινιᾶναι κατέσχον ἐκ τούτου τοῦ μέρους ἀκωλύτως τὴν Χίον, Σάμον, Ἰκαρίαν, Οἰνούσας, Ἀγίαν Παναγίαν καὶ τὴν Φώκαιαν, ἦτις, ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις δηλωθήσεται, ἐξεμισθοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς μέλη τῆς ἑταιρίας ἐνίοτε δὲ κατ' ἐξάρεσιν καὶ εἰς

ἄλλους Γενουησίους πολίτας καὶ ὑπὸ τὴν διοίκησιν των ἠκμαζεν ὡς μία τῶν πρώτων ἐμπορικῶν θέσεων τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Ἀλλ' ἐνταῦθα πρέπει νὰ διασαφισθῇ ἀκριβέστερον ἡ ἐξωτερικὴ ἱστορία τῆς Χίου ἀπὸ τοῦ 1363 καὶ ἔπειτα νὰ ἐξετασθῇ ἀναφορικῶς πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις τῆς ὑπὸ τοὺς Ἰουστινιᾶνας, καὶ ἐν τέλει νὰ προστεθῶσι σημειώσεις τινὲς περὶ τῶν διαφόρων ἐπιμιξιῶν αἱ ἔλαβε.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχὲς φυλλάδιον).

ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΣ Σ ΑΓΩΝΙΑ.

ἮΠΕΡ τὰ τριάκοντα πλοῖα φορτωμένα σίτου ἐξήρχοντο κατὰ τὸ 1864 ἐκ τῶν λιμένων τῆς Καλλιφορνίας διευθυνόμενα εἰς λιμένας τῆς Ἀγγλίας. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἡ εὐφορία τῆς χώρας ταύτης ὑπῆρξε παράποτε ἀφθονωτέρα.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν θελήσασα καὶ ἐγὼ νὰ μεταβῶ εἰς Ἀγγλίαν μετὰ τοῦ τετραετοῦς μονογενοῦς θυγατρίου μου, χάριν τῆς υγείας μου, ἐπροτίμησα νὰ κάμω ἐκτεταμένον ταξίδιον διὰ ἱστιοφόρου πλοίου, ἢ παρὰ νὰ ἐπιβιβάσθω εἰς τι τῶν ἀτμοπλοίων τῶν μετὰ σωροῦ ἐπιβατῶν τακτικῶς διανυόντων τὸ μεταξὺ Ἀγίου Φραγκίσκου καὶ Υόρκης διὰ τοῦ Παναμᾶ διάστημα.

Ἐπιβιβάσθην λοιπὸν διευθυνομένη εἰς Λιβερπούλ ἐπὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἱστιοφόρου σκάφους David Brown, οὐτινος ἡ καθαριότης καὶ αἱ πρὸς τοὺς ἐπιβάτας προσφερόμεναι περιποιήσεις λίαν ἐφημίζοντο. Δέον ἐνταῦθα νὰ σημειώσω ὅτι ἡ μόνη σύμπλους μου ἦτο Κολομβιανὴ τις Κυρία Φ*** σύζυγος ταγματάρχου Ἀγγλου, ἔχουσα μεθ' ἑαυτῆς τὰ δύο τῆς τέκνα καὶ τὴν τροφόν των. Στενὴ φίλις μᾶς συνέδεεν ἀφότου ἐγνωρίσθημεν ἐν Βαγκούβερο.

Τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1862 τὸ ὄρατον αὐτὸ πλοῖον μετὰ φορτίου σίτου 200 τόνων ἐξῆλθε χαριέντως τοῦ κολπίσκου τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου. Προσφιλῆ ἄντα ἰστάμενα ἐπὶ τῆς παραλίας τὸ παρετήρουν ἐνῶ ἐξήρχετο βραδέως. Οἱ ἀποχαιρετισμοὶ, οἱ τοσοῦτον πάντοτε σκληροὶ, ἔπαυσαν τέλος. Ὁ ἥλιος ἔλαμπεν ὡς πάντοτε ἐν Καλλιφορνίᾳ οὕτως ὥστε ἡ θάλασσα, οἱ βράχοι καὶ ἡ πόλις ἐφαίνοντο οἰνοὶ πυρπολούμενα.

Ἐξρίψα τὸ τελευταῖον βλέμμα ἐπὶ τῶν τόπων ἐκείνων οὓς ἐπὶ ἐξαστίαν ἀπῆλαυσα καὶ ὅπου ἐγκάτελιπον τὸν σύζυγόν μου μετὰ τῶν ἀδελφῶν